

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat	Nappali Денна	Tanév/félév	2021-2022 I
Ступінь вищої освіти		Форма навчання		Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	Funkcionális stílisztika
Назва навчальної дисципліни	Функціональна стилістика
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	014 Середня освіта (Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 4 Előadás: 16 Szeminárium/gyakorlat: 44 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 60
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 44 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 60
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Gazdag Vilmos, PhD gazdag.vilmos@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Газдаг Вільмош Вільмошович, доктор філософії gazdag.vilmos@kmf.org.ua

A tantárgy előkövetelményei Пререквізити навчальної дисципліни	Bevezetés a nyelvtudományba / Вступ до мовознавство. Szociolingvisztika / Соціолінгвістика
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Célja: hallgatók megismerkedjenek a stilisztika kialakulásának főbb állomásaival és a tudományterület alapkategóriáival. Megismertetni a hallgatókkal a stilisztika helyét és oktathatóságának feltételeit a tudományok rendszerében. Feladatai: Bemutatni a stilisztika szemléletformáit, alapkategóriáit. Megismertetni a hallgatókat a különböző stilisztikai fogalmak gyakorlati alkalmazásának kritériumaival. Kialakítandó kompetenciák: a szituatív nyelvhasználat fontosságának felismerése, s az ahhoz való igazodás képességének a kialakítása; a kommunikációs helyzetekben adekvát nyelvi-stilisztikai készségek kialakítása; a nyelvi és a kommunikatív kompetencia fejlesztése; a nonverbális kommunikációs eszközök és a szupraszegmentális tényezők magabiztos felhasználása; az élőszavas és írott szövegek magabiztos elkészítésének képessége. Főbb témakörei: A stílus és stilisztika fogalma, története, alapfogalmai, ágai, viszonya más tudományágakhoz. A stílus fogalma. A nyelvi stílus. A stílus mint a nyelv használatának megnyilvánulása. A stílus szó eredete. A stilisztika tudománya. A stilisztika fejlődésének rövid története. Stilisztika és retorika kapcsolata. A stíléma vagy stílus eszköz fogalma. A stilisztikum. A stílusérték. Alkalmi és állandó stílusérték. Az adekvát és inadekvát stílus fogalma. A négy stílusérvény fogalma és szerepe a megnyilatkozásban. A nyelv és a kommunikáció. A nyelvi funkciók. A kommunikáció szabályai. A kommunikatív kompetencia. A funkcionális stilisztika. A beszélt és írott stílusrétegek. Művészi és nem művészi stílus. A beszélt nyelvi (előadói, társalgási, szónoki) stílusrétegek. A beszéd nem nyelvi jegyei. A társalgási stílus. A társalgás hangneme. A társalgás résztvevői és témaköre. A társalgási stílus műfajai. Elbeszélés, párbeszéd és magánlevél. A napló. A társalgási stílus újabb (digitális) műfajai. A társalgási stílus nyelvi jellemzői. A nem nyelvi jelek szerepe a társalgásban. Mimika, gesztusok, kinezika. A szolidaritás és udvariasság a társalgásban. A köszöntés és megszólítás. A tegezés és magázás a társalgásban. A kárpátaljai magyar nyelvhasználat sajátos jellemzői. Névhasználat és megszólítás. A kétnyelvűség nyelvi következményei. A kölcsönszavak. Nyelvváltás a társalgás során. A nyelvváltás típusairól. A közéleti szóbeliség. A nyilvános beszéd és kötöttségei. A szónoki és az előadói stílus fogalma és különbségei. A közéleti szóbeliség nyelvi jellemzői. A közéleti szóbeliség műfajai. A vita és a megbeszélés. A felszólalás, a hozzászólás, a felelet. A beszéd nem nyelvi jegyei. A mondat- és szövegfonetikai eszközök, a mimika, a gesztusok, a testtartás szerepe a beszédben. Az írott (hivatalos, tudományos, publicisztikai) stílusrétegek A tudományos stílus. Nyelvi jellemzői. A tudományos stílus műfajai. A közéleti írásbeliség. A hivatalos stílus használati köre, műfajai és nyelvi jellemzői. A hivatalos levél tartalmi és formai feltételei. A leggyakoribb hivatalos levélformák. Magánlevelek a hivatalos

	írásbeliségben. Az önéletrajz fogalma és típusai. A meghívó. A közéleti tájékoztató feliratok. A publicisztikai stílus és feladatai. Nyomtatott és elektronikus sajtó. A sajtó nyelvének sajátosságai. A nyomtatott sajtótermékek sokfélesége, tartalma, megjelenésük gyakorisága. A publicisztikai stílus főbb műfajai. A hirdetés és a reklám fogalma és szerepe a hétköznapi életben. A címadás fontossága a publicisztikai stílusban. A szépirodalmi stílus. Szóképek és alakzatok. Más stílusrétegek előfordulása a szépirodalmi stílusban A szépirodalmi stílus. Miben különbözik a művészi nyelvhasználat a többi stílusrétegtől? A szépirodalmi stílus nyelvi jellemzői. A művészi hatáskeltés nyelvi eszközei. Más stílusrétegek elemeinek megjelenése a szépirodalmi stílusban. Mitől egyéni az író stílusa? A képszerűség stíluseszközei a szépirodalmi stílusban. Szóképek és alakzatok.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	A tantárgy beszámolóval zárul. A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont. A beszámolón megszerezhető 50 pont.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)	A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Google Classroom: Nappali tagozat: ndamgo2 Levelező tagozat: w5phziq
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Előadásvázlatok a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára.</i> II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020. Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Szemináriumi feladatok gyűjteménye a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára.</i> II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020. Michael Burke ed. 2017: <i>The Routledge Handbook of Stylistics.</i> By Routledge Taylos & Francis Group, 2017. Szathmári István 2005: <i>A magyar stilisztika a kezdetektől a XX. század végéig.</i> Tinta Könyvkiadó, Budapest. Szikszaíné Nagy Irma 2007: <i>Magyar stilisztika.</i> Osiris Kiadó, Budapest. Szikszaíné Nagy Irma 2011: <i>Stíloselemzés, stílusértékelés, stílusművelés.</i> Stilisztikai gyakorlókönyv, Dupress Kiadó. Мацько Л. І. та ін. 2003. <i>Стилістика української мови.</i> Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища шк. П. С. Дудик 2005: <i>Стилістика української мови.</i> Навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія»